

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo nara-
du vodnik!

Izhaja vsako sredo.
Naročnine:
za celo leto Din 30'—
za pol leta „ 15'—
za inozemstvo
za celo leto Din 35'—
Inserati po tarifu. — Ple-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Ne frankirana
plača se ne sprejema.

Kmetijski list

Vsakdo vřivaj
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopis se ne vra-
ćajo. — Plaća in tořil-
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Keločevski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 2506. — Raćun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Za prospeh našega gospodarstva.

**Nj. Vel. kralj predseduje seji ministrskega sveta. Velevažna go-
spodarska seja kr. vlade. Olajšave davčnih bremen. Ukrepi za
omiljenje gospodarske krize.**

V četrtek, 11. decembra se je vrřila seja ministrskega sveta v dvoru. Seji je predsedoval Nj. Vel. kralj. Prisostvovali so seji ministrski predsednik in vsi gg. ministri razen g. ministra zunanjih zadev dr. Voj. Marinkovića, ki je v inozemstvu.

G. ministri so poročali o potovanjih po državi. Ministrski svet je razpravljajal o vseh vprašanih, ki so bila navedena v teh poročilih ter glede najvažnejših sprejel sledeće sklepe in naročila za poedina resorna ministrstva.

Za znižanje in olajšanje davčnih bremen.

Da g. minister financ radi gospodarskih prilik, ki danes vladajo

1. izdela zakon o znižanju davčne stopnje na zemljarino za 12 na 10% za leto 1931, z veljavo od 1. januarja 1931;

2. da sklene znižanje državne trošarine na vino za 50%, to je za 50 dinarskih par za liter. Pokritje naj najde v povišanju trošarine na vino in špirit;

3. da sprejme odredbe o petletnih obrokih za vse davčne zaostanke po starem davčnem zakonu. Neplaćani davčni zneski naj se vknjižijo na račun novih davkov. Za daljše davčne zaostanke naj se računa obrestna mera po 3%, namesto dosedanjih 6%;

4. da izdela novi monopolski zakon in postopek o monopolskih prestopkih, na podlagi katerega se bo po novih načelih ugotovil prestopek, pri čemer se bo oziralo na ugovore, ki so bili dozda izraženi v pogledu monopolskih prestopkov in kazni.

Pospeševanje kmetijstva. Zakon o agrarni reformi.

Da g. minister financ in minister za kmetijstvo v sporazumu z ministrom za trgovino in industrijo

1. ukine izvozno carino na volno, da bi se vse izvozne carine na vse kmetijske izdelke ukinitile;

2. da minister za kmetijstvo v sporazumu z ministrom za trgovino in industrijo in ministrom za finance ukine, v kolikor še obstoji, carino na stroje za kmetijstvo in pluge, za kar naj si zagotovi potrebno kompenzacijo;

3. da g. minister za kmetijstvo čim prej izdela zakon, s katerim se spremeni zakon o zemljiških zajednicah, da bi se olajšalo delo zemljiških zajednic in da bi se velike površine zemlje, sposobne za obdelovanje, napravile sposobnejše za kulture;

4. da podvzame potrebne ukrepe za zboljšanje plemenske živine na ta način, da se plemenska živina vzame v državi razen najnujnejših potreb za obnovo krvi. Tak način za zboljšanje živine bo prinesel dvojno korist,

kajti na eni strani se bo dal potrebnim krajem enako dober in efekten plemenski material, na drugi strani pa bo podpora živinorejcem, ker se bo živina kupovala v državi;

5. da minister za kmetijstvo podvzame potrebne ukrepe za zboljšanje selekcijskih semen, da bi se povećala kvantiteta in popravila kvaliteta produkcije z ozirom na vremenske prilike poedinih krajev in z ozirom na znižanje cen poljedelskih proizvodov. V tem cilju bodo delale poedine banovine s svojimi zglednimi posesti;

6. v svrhu regeneracije vinogradov in drevesnic, da odredi, da banovinske drevesnice in trtni nasadi povećajo nasade sadik in znižajo njihove cene;

7. da pri sestavljanju prihodnjega proračuna poveća postavko za podpore zemljoradniškim zadrugam pri ustanavljanju;

8. da se znižajo obrestne mere, pod katerimi daje Privilegirana agrarna banka posojila poljedelcem, in da se čim bolj razvije zadrugarstvo v državi, bo država prepustila svoje dohodke od dividend svojih akcij Privilegirane agrarne banke za leto 1930 Privilegirani agrarni banki na razpolago, s tem da ta iznos uporabi za podporo zadrugarstvu in znižje obrestne mere;

9. da v najkrajšem času dovrši in sprejme zakon o likvidaciji agrarnih odnošajev v severnih krajih, kakor tudi zakon o likvidaciji agrarne reforme v južnih krajih, s čimer bi se razen drugega rešilo tudi vprašanje odškodnine za odvzeto zemljo, kakor tudi vprašanje naknade haka;

10. da izplaća zaostali hak v Bosni in Hercegovini iz že odobrenih kreditov.

Za domaće žage in pogozditve krasa.

Da g. minister za gozdove in rudnike med drugim po zbrani statistiki o gozdnih škodah izdela čim prej zakon, po katerem bodo izvršene razsodbe za letošnje in lansko leto ostale neizpremenjene, vendar bodo vse stare obsodbe zamenjane v potrebni progresiji, tako da bodo odškodnine in kazni izpred 10 let nazaj popolnoma črtane. Del kazni in odškodnin se bo mogel odkupiti z delom v gozdnih drevesnicah in v gozdovih samih. Isti postopek se bo izvedel tudi pri bogatih obćinah.

Ministru za gozdove in rudnike se odobri sklep pod št. 3014, ki se ž njim odobravajo akontacije v lesu domaćim žagam. Zakon o zaščiti domaće drvarske industrije naj se čim prej izdela.

Da v svrhu pogozditve krasa in golićav ter za obnovev grmovja vse potrebno ukrene. To naj izvrši, če le mogoće, naravnim potom. G. minister za gozdove in rudnike naj pripravi k četrtemu delu zakona o gozdovih novelo o pogozdovanju na zasebno pobudo. V krajih, kjer je to mogoće, zlasti v vardarski,

zetski in primorski banovini, naj se zasebna inicijativa pritegne k delu pogozdovanja in naj se po razmerah odstopi do 10 ha zemlje kmećkim domaćijam, ki bi v danem roku to zemljo pogozdile.

Takse, predpisane za pašo v gozdovih blizu vasi, se znižajo za 50 odstotkov (na pol), zadrugarjem pa še za nadaljnih 50 odstotkov (za pol), da se tako prebivalstvo podpre pri ustanavljanju pašniških zadrug.

Da za ureditev hudournikov izvrši vse potrebno v prvi vrsti v krajih, kjer so ogrožena naselja in nasadi. Obćinam, ki žele v lastni režiiji in z lastnimi stroški zagraditi hudournike, naj se dajo na razpolago za izvedbo načrtov in nadzorstvo nad delom brezplaćno državni strokovnjaki.

Popravila cest.

Da g. minister za gradnje

1. naloži banskim upravam, da se organizacija cestnega dela izvede čim pravilneje in da se v bodoće popravila cest vrše v dobi, kadar je prebivalstvo najmanj zaposleno s poljskimi deli, in da se delo odmerja čim bliže kraju stanovanja in da se kmetom za odkup osebnega dela zniža čim bolj izpod povprečne delavske dnevnice v tem kraju;

2. da z izpremenitvijo zakona o državnih cestah omogoči odkup osebnega dela osebam, ki so stare 55 do 60 let. Ravnotako da omogoči osebam od 16. leta dalje iz iste hiše vršiti nadomestilo in da osebam, ki prihajajo na kuluk kot namestniki, ni treba da bi bile zavarovane pri uradu za zavarovanje delavcev.

Zgradba vodnjakov in vodovodov.

Da g. minister za socialno politiko in narodno zdravje

1. uporabi vsa razpoložljiva sredstva v prvi vrsti za dobavo vode v krajih s pomanjkanjem vode in to s tem, da zgradi vodovode, ogradi studence, cisterne in druge vrelce. Prihodnje proraćunsko leto mora zgraditi najmanj

650 vodnjakov po vaseh,
100 vodovodov istotam,
160 cistern istotam in ogradi
66 vrelcev;

2. da posveti vso pozornost asanaciji vasi in zgradi potrebne bolnice.

Znižanje železniških tarif.

Da minister prometa

1. zniža in zmanjša železniške in rećne tarife ter da olajša prevoz hranil s temi postavkami:

za izvoz žita od 20 na 46%,
za otrobe na 400 kg 60%,

za suho meso 23% za 10 ton in v daljavi 400 km,

za umetna gnojila s posebnimi olajšavami;

2. da z boljšimi zvezami v obalni plovbi in z novimi voznimi redi ugodni narodnim željlam;

3. da drž. rečna plovdba zniža postavke za izvoz živil za 50% titelske tarife;

4. da z nabavo motornih vozil omogoči ugodnejše in boljše zveze v lokalnem železniškem prometu in da železniške postavbe in plovbene tarife za žitarice prilagodi tržnim razmeram in stvarnemu stanju domačega gospodarstva.

Pojačanje izvoza kmetijskih pridelkov.

Da minister za trgovino in industrijo

1. v začetku prihodnjega leta doseže otvoritev podružnic drž. obrtne banke kraljevine Jugoslavije v Sarajevu in v Ljubljani;

2. da izvede čim močnejšo državno intervencijo za čim boljšo organizacijo izvoza preko privilegirane izvozniške družbe, ki naj svoje delo razširi na izvoz vina, da s tem podpre poljedelsko delovanje. Temu naj služijo tudi trgovinsko politični ukrepi v smislu sklepov konference agrarnih držav, kot tudi že pripravljene zakoni o žitnih elevatorjih (silosih), s katerim bo omogočena njihova gradnja.

Znižanje občinskih bremen.

Da g. minister prosvete

1. Z zakonskimi in administrativnimi ukrepi razbremeni občine s tem, da zniža stanarino učiteljev na 150 do 400 Din mesečno namesto dosedanje stanarine od 200 na 500 Din mesečno.

2. Da olajša obveze občin glede dobave kuriva za šole in šol. upravitelje s tem, da one občine, ki nimajo lastnih gozdov, kupijo po režijskih taksah drva iz državnih gozdov ali pa dobavijo odgovarjajoče količine premoga.

Organizacija občin in sprememba odborov.

Da minister za notranje zadeve

1. čim prej izda zakon o organizaciji in delu mestnih in zakon o organizaciji dela podeželskih občin in da izvrši izpremembo upravnih odborov tam, kjer to potrebe zahtevajo.

2. da izvrši pregrupacijo občin po potrebi in kjer bi to zahtevali prebivalci zainteresiranih občin.

Medverski zakon.

Da minister pravde čim prej izda interkonfesionalni zakon, ki naj se z njim uredi medverski odnošaji in omogoči popolna strpnost in skladnost.

Varčevanje v proračunih.

Sklenjeno je bilo, da se v prihodnjih proračunih: v državnih, banovinskih in občinskih izvede čim večja štednja in da se izdatki omeje na najnujnejše potrebe in za obče koristi.

O ostalih vprašanjih, ki so bila predložena gg. ministrom na njihovih potovanjih, bodo gg. ministri sami izdali potrebne odloke v lastnem delokrogu.

Z zadovoljstvom so bila sprejeta na znanje poročila gg. ministrov o razpoloženju med prebivalstvom, ki je povsod izrekalo svojo popolno udanost in zvestobo napram Nj. Vel. kralju in se z zadovoljstvom izražalo o novem stanju, ki je bilo uvedeno z manifestom z dne 6. januarja 1929. in z državno ureditvijo z zakonom od 3. oktobra istega leta. Istotako je bilo z zadovoljstvom sprejeta na znanje poročilo o slogi in soglasju med prebivalstvom, tako da se vse zdrave sile naroda ne glede na nekdanjo razdvojenost družijo in zbirajo k pozitivnemu delu.

Zahvala Nj. Vel. kralju.

Še v dobi parlamentarnih režimov smo mi, ki smo predstavljali narod v parlamentu, občutili, da to ni dobro. Občutili smo, da nas je to vodilo v pogubo. Brat je napadal brata, sosed soseda. Hrvat Srba, Srb Hrvata — šlo je tako daleč, da je to nesrečno stanje začelo razdirati tudi naše domove. Zgodilo se je, da mož ni govoril z ženo in oče ne s sinom. Vsa stremjenja našega kralja, da se uredi te strašne razmere, vse njegove očetovske brige, da se uteše razburkanost strasti, niso rodile zaželjenega sadu, ker smo imeli stranke, ki so mislile, da so nad državo; ker smo imeli strankarska vodstva, ki so mislila, da je državno imetje in bodočnost države njihova zasebna stvar.

Da pride vsemu temu na konec in da reši državo, je naš kralj z eno samo potezo peresa v očetovski brigi za Srbe, Hrvate in Slovence in za vso našo veliko državo ukinitel parlament z vsemi njegovimi institucijami, ki so bile odvisne od tega parlamenta. S tem junakiškim činom je pokazal državi, novo pot, pot nove veličine in napredka. S tega kraja mu v imenu vseh vas izrekam veliko zahvalo za herojstvo in odločnost in modrost in dalekovidnost. S tem svojim dejanjem je dokazal, da je pravi vnuk velikega Karagjorgja, da je veliki sin Petra Velikega Osvoboditelja, s tem svojim dejanjem je dokazal, da mu je rešitev države in sreča in zadovoljnost naroda nad vse. Tak vladar je idealen vladar, bratje in sestre.

Prav je leta 1926. naglasil Stjepan Radić, da ni takega kralja, kakor je naš kralj. Naglasil je tudi, da ni naroda, kakršen je naš. To je resnica. Narod ima takega vladarja, kakršnega je vreden. Velik narod ima velikega vladarja. Zato, bratje in sestre, obenem tudi v znak hvaležnosti za vse, kar je storjeno, in kar bo storil, vzkljknimo svojemu jugoslovanskemu kralju Aleksandru I. Karagjorgjeviću iz stotisoč grl: Živio! (Dolgotrajne, viharne ovacije).

Za slogo med kmeti in inteligenco.

Mi kmetje nismo nikdar zaničevali mesta. Še pred 30 leti se je v našem kmetijskem pokretu govorilo o harmoniji in skladju, ki mora vladati med mestom in deželom. Resnica je, da je nas kmetov v tej državi 85%. Toda brez naših kulturnih središč, brez naše poštene inteligence, brez naših strokovnjakov na vseh poljih, brez novoverske znanosti, brez vsega tega mi ne bi mogli utirati poti napredku, poti, po kateri hvala Bogu hodimo. In to je največja zasluga velikega Petra Živkovića!

Govor Karla Kovačevića na jugoslovanskem kmetijskem zborovanju v Zagrebu.

Iz velikega govora voditelja novega kmetijskega pokreta na Hrvatskem prinašamo najpomembnejša njegova izvajanja.

Rekel je: Mi ljudje pluga in motike govorimo vedno iskreno in preprosto. Mi smo se danes tu sestali v tako velikanskem številu zato, da pred obličjem vsega sveta gromovito manifestiramo svojo neomajno privrženost narodni dinastiji Karagjorgjevićev in Nj. Vel. kralju Aleksandru I. Prišli smo takisto tudi zato, da povzdignemo svoj glas za slavo in veličino in moč naše drage domovine Jugoslavije. Razen tega hočemo pred obličjem vsega sveta dokazati, da imamo polno zaupanje v našega kralja in v njegovo vladu, ki ji je na čelu odlični patrijot, umni in veliki državnik general Peter Živković.

Ko je Nj. Vel. kralj 6. januarja lanskega leta izdal zgodovinski manifest in ukinitel vse ono, kar je zaviralo napredek države, je poveril vladu baš temu generalu, ki mu s tega mesta izrekam veliko narodno zahvalo za vse, kar je do danes na čelu svoje vlade in po želji Nj. Vel. kralja storil in za vse, kar je do danes dogotovil in za vse, kar bo, če Bog da, srečno tudi dovršil v slavo in čast kralja in domovine.

Tudi smo se sestali zato, da pred obličjem vsega sveta povemo, da je stanje, ustvarjeno z vladarjevim sklepom, nešteto krat boljše od onega stanja, ki se je imenovalo demokratično stanje. Danes vlada prava demokracija. To mi kmetje najbolje vemo. Med kmeti in vladarjem so izginili posredovalci, zato je baš to stanje ona demokracija, ki nam je potrebna za naš prosvetni in gospodarski razvoj in ki nas vodi v slavno in veliko bodočnost.

Po 6. januarju prošlega leta je nastala nova doba v naši državi. Naša država se imenuje Jugoslavija. Izginile so one male, za življenje nesposobne oblasti. Naša država ima eno, slavno zastavo. Ta zastava pomeni našo nerazdeljivost, naše edinstvo, našo nepremagljivost, a obenem spoštovanje velike in častne prošlosti, zgodovine srbske, hrvatske in slovenske. Ona pomeni, da je vse pozitivno in vse dobro iz naše preteklosti in naše sedanjosti v velikem jugoslovanstvu, v katerem bomo pričakali srečne dni.

Jelačićev trg v Zagrebu.

Nepregledna kmetijska množica zbrana na manifestacijskem zborovanju. — Na levi Jelačićev spomenik, na desni govorniški oder.

Pred 30 leti in tako tudi danes smatramo in to poudarjamo, da brez sloge seljakov s plugom in motiko, da brez sloge med ratarjem in šolanimi ljudmi ne more biti pravega napredka, in zato mi v našem belem Zagrebu poudarjamo potrebo te sloge.

Nova doba zahteva nove ljudi.

Zdaj pa poslušajte še nekoliko besed o našem sedanjem novem pokretu.

Bratje in sestre! Kmeti narod je pri nas toliko prosvetljen, tako je nadarjen in bistroumen, da ga nihče ne more preslepiti. Velika nova doba je njegova. Vsaka doba rodi svoje ljudi. Nova doba je dala tudi nove ljudi, dala je ljudi z novimi in zdravimi nazori.

Nj. Vel. kralj je omogočil tudi to novo dobo za rešitev države. Kraljevska vlada je s svoje strani storila vse, kar je mogla, da gre za napredkom, in tudi moram priznati, da se vse, kar se dela na najnižjem kakor na najvišjem mestu, dela samo za to, da bo nam vsem boljše.

Prva naša briga je naša vas in sicer za to, ker je ona najbolj številna. Kmet hrani in in brani domovino. Toda ne samo vas, tudi mesto je naša briga, ker svoje otroke poš-

Moji vtisi z vsedravnega kmečkega zborovanja v Zagrebu.

Že na domačem kolodvoru sem bil radostno razporežen, ker mi je legitimacija za brezplačno vožnjo pričala, da se je kraljevska vlada z vso resnostjo zavzela za kmeta in mu šla v prevažnem stanovskem gibanju do skrajnosti na roko. Ravno tako sem bil vesel tudi dejstva, da se je zbralo toliko število slovenskih kmetov iz našega kraja, da smo bili ponosni in si dolgotrajno vožnjo z razgovori o vprašanih, ki se tičejo slovenskega, hrvatskega in srbskega kmeta, njegovega gospodarstva, davkov, cen kmetiskim pridelkom itd. krajšali čas.

Dan je svital 8. decembra, ko smo prispele na zagrebški kolodvor. Iz vlaka je vrelo naroda in stopili smo prvič na tla, ki so bila pričča mučeniške smrti Matije Gubca. Kmetске množice so se valile od vseh strani. Zagreb sam se ni zavedal ne svoje slavne zgodovine, ne pomena kmetijskega naroda in zborovanja samega. Kmeta trpina je sprejel mrko, kakor da bi ne bilo nič posebnega. Zastave so vihrale tako, kakor se za tako slavnost spodobi, le na Jelačičevem trgu. V sprevedu smo odkorakali na zborovanje na Jelačičev trg. Ogromne množice, resni obrazi, revno

ljamo v mesta, da se uče. Mesta so kulturna središča in mi ta naša mesta prav tako ljubimo; Ljubljano in Beograd prav tako kakor svoji beli Zagreb.

Slišali ste, bratje in sestre, kar sem vam rekel. Iz vašega držanja vidim, da vse moje misli odobravate iz vse duše. Zato vas pozivam vse, brez razlike, Hrvate, Srbe in Slovence, da pomagate pri plemenitem stremljenju našega milega vladarja, našega junaškega vladarja, ki je bil velik v vojni, v miru pa je še večji. Vztrajamo z vesmi silami, da se uresniči modra misel njegova po njegovi visoki želji. On je naš oče, on nam vsem želi dobro. On je pravi vladar in njegovo svetlo ime bo zapisano v naši zgodovini z zlatimi črkami.

Zato vas povabim, da iz globine prs vkliknete z menoj:

Živil naš kralj, živel predsednik vlade Peter Živković, živila velika in močna Jugoslavija!

Njegov govor je množica često prekinjala s pritrdjevanjem in ovacijami. Ko pa je zaključil, ni bilo vzklikanja ne konca ne kraja. Kakor razburkano morje je orilo po trgu in odmevalo daleč po stranskih ulicah.

oblečeni — kmečki narod. Stali smo sredi kmetov iz Črne gore, Šumadije, Bosne, Dalmacije, z eno besedo sredi kmetov iz cele mile nam Jugoslavije. Srečnega sem se počutil, da sem mogel tudi jaz poleg teh osivelih in v delu utrujenih mož iz vsega srca zaklicati: Živijo naš kralj, živijo naša Jugoslavija, živijo ves kmetijski stan naše države.

Neizbrisen pa mi ostane najsvečanejši trenutek mogočnega zborovanja, ko smo odkritih glav in z dvignjeno desnico prisegali zvestobo kralju in domovini, kralju, ki kaže toliko razumevanja in ljubezni do kmečkega stanu.

Po zborovanju me je vodila prva po na grob pok. Štefana Radića. Tu so se odigravali ganljivi prizori. V nemi tišini so stale okrog groba kmetске množice, Slovenci, Hrvati in Srbi iz vseh krajev, iz cele države. Eni so polagali na grob šopke cvetja in zelenja, drugi so prižigali svečke, vsi pa so tiho molili. Videl sem mnogo rosnih oči in tudi meni so zdrknile solze po licih.

Odhajali smo in si ogledovali Zagreb. Mesto je veliko in lepo. Mnogo bogastva in razkožnosti smo videli.

Vreme je bilo krasno, kot bi ljubi Bog vedel, da je toliko ljudi na prostem. Tudi lepo vreme je prispevalo k veselemu razpoloženju. Po takih vtisih sem zapustil Zagreb in se vrnil z najlepšimi spomini z vsedravnega kmečkega praznika.

Fran Novak.

Kmetijske zbornice.

Vlada je te dni izročila prizadetim korporacijam načrt zakonov o kmetijskih zbornicah.

Ta načrt je za vse kmete velike važnosti. Kljub temu pa zaenkrat ne bomo še pisali obširnejše o načrtu samem in o njegovih določbah, ampak hočemo na kratko pojasniti pomen stanovskih zbornic sploh.

V teku tisočletij se je človeška družba po načelu o »delitvi dela« razcepila na veliko število poklicev in stanov. Eni obdelujejo zemljo — to je kmečki stan; drugi izdelujejo orodje — to so obrtniki; tretji posredujejo izmenjavo živeža in blaga — to so trgovci. Tudi »učeni poklici« so zelo mnogovrstni: mi imamo zdravnike, odvetnike, duhovnike, sodnike, inženere itd. Vsi ti stanovi pa tvorijo organizirano človeško družbo ali pa del cele »družbe« (državo).

Jasno je, da imajo različni poklici in stanovi svoje posebne interese, ki pa dostikrat interesom enega ali drugega stanu nasprotujejo. Kmet hoče svoje blago n. pr. čim dražje prodajati, obrtnik pa hoče živež plačevati čim cenejše in svoje blago drago prodajati. Naloga višje družabne organizacije (države) pa je, da vsa taka nasprotstva uravnava, kajti v družbi mora vladati red, če se hoče družba (država) razvijati mirno. Državna oblast pa ne more nasprotstev uravnnavati, če ne pozna natanko interesov in želj in zahtev posameznih stanov. Kaj pa en ali drugi stan ali poklic želi in zahteva, to pa izve najlažje od pripadnikov enega ali drugega stanu oziroma od njegovih zastopnikov.

Taka stanovska zastopstva so dandanes organizirana v »zbornicah«. Trgovci imajo svojo »trgovsko zbornico«, odvetniki imajo svojo »odvetniško zbornico«, zdravniki imajo svoje »zdravniške zbornice« itd. Tudi delavci imajo svojo »Delavsko zbornico«. Samo kmečki stan je bil do danes še brez svoje zbornice!

Resnica je, da se državna oblast lahko pouči o razmerah, ki vladajo v enem ali v drugem stanu, tudi pri raznih društvih in družbah (n. pr. za kmete pri nas pri »Kmetijski družbi«). Toda med privatnimi društvi (družbami) in med zbornicami je velika razlika: Pri privatnih družbah je član lahko le tisti, kdor hoče biti član, pri zbornicah pa morajo biti učlanjeni vsi pripadniki tega ali onega stanu! Članstvo pri zbornicah je torej obvezno, in ravno zato je »zbornica« res pravi in popolni zastopnik svojega stanu.

Zbornice igrajo v javnem življenju veliko vlogo, zlasti če sedé v njih taki stanovski zastopniki, ki so možje na svojem mestu. Zakonodajne pravice zbornice sicer nimajo, imajo pa važen posvetovalni glas v vseh zadevah, ki se tičejo njihovega delokroga, in nobena pametna vlada glasu zbornic ne more preslišati. Ravno v velikem vplivu na državno zakonodajo pa leži največji pomen stanovskih zbornic in zato bo tudi kmečki glas prišel do svoje veljave šele tedaj, ko se bo slišal iz kmetijskih zbornic.

Modroce iz afrika, močno blago à Din 260.—
žimnate modroce, peresnice, mreže, cvilih in žimo, posteljne odeje kupite najceneje pri
RUDOLF SEVER-ju
LJUBLJANA, MARIJIN TRG

Napad na japonskega ministrskega predsednika Hamaguči-ja.

Japonskega ministrskega predsednika Hamaguči-ja je 14. novembra t. l. napadel 23-letni Tomeo Sagoya in ga težko ranil. Slika nam kaže prizor s kolodvora, odkoder neso prijatelji težko ranjenega predsednika. Na desni strani je slika napadalca.

PO SVETU.

Obisk našega ministra za zunanje zadeve v Atenah.

Pred dvema tednoma so vzbudile v svetovnem časopisju veliko pozornost vesti, da se pripravljajo na Balkanu nova politična zveza med Turčijo, Bolgarijo, Grško in Italijo. Pisali so tudi, da bi imela biti ta zveza naperjena proti Jugoslaviji, kar res ni bilo povsem neverjetno. Z ozirom na take in podobne vesti in pa da razčisti položaj na najbolj merodajnem mestu, je naš minister koncem preteklega tedna odpotoval v Grško, glavno mesto Atene, kjer je imel več posvetovanj z vodilnim grškim državnikom Venizelosom. Rezultat pogovora med obema odgovornima državnikoma je bil ta, da so uradno objavili, da ne obstoji med Grčijo in Jugoslavijo nobeno nasprotstvo, pač pa so dani vsi pogoji za medsebojno sodelovanje in prijateljstvo.

Obisk našega ministra za zunanje zadeve dr. Marinkovića na Grškem pa ni pomemben in zadovoljiv le zaradi trenutnega uspeha, ampak je značilen tudi za to, ker dokazuje, da se je tudi naša zunanja politika odločila za aktiven nastop pri ureditvi raznih spornih vprašanj, zlasti z našimi najbližjimi sosedi. Dr. Marinkovića so v Atenah častno sprejeli, kar je tudi dokaz, da njegov obisk ni bil brezuspešen.

Podoben blok ali zvezo držav so snovali baje tudi na severu med

Madjarsko, Nemčijo in sovjetsko Rusijo.

Kakor je znano, se vrti in suče vsa madjarska politika okoli revizije mirovnih pogodb, ker Madjari nikakor ne morejo pozabiti na svoje »nedotakljivo tisočletno kraljestvo«, ki ga je pa razušila svetovna vojna. Za revizijo mirovnih pogodb se zavzema tudi v Nemčiji jako močna stranka nemških narodnih socialistov, ki jih vodi nekdanji pleškar Hitler, in za revizijo mirovnih pogodb so tudi sovjeti. Zato je bilo čisto naravno, če so začeli ljudje z enakimi interesi misliti na ožjo medsebojno zvezo. Na njihovi strani pa ni stala odgovorna vlada v Nemčiji in zato je »severni blok« propadel. Na Madjarskem je moral minister za zunanje zadeve Valko celo odstopiti in se umakniti novemu ministru za zunanje zadeve Karoly-ju.

Novo vlado so dobili tudi v Franciji.

Vlado je sestavil novi ministrski predsednik Steeg. Kako bo vladala nova vlada doma v Franciji, je za nas manj važno; važno pa je, da je ostalo vodstvo zunanje politike v večjih rokah dosedanjega francoskega ministra za zunanje zadeve Brianda, čegar miroljubna politika je najboljša jamstvo za ohranitev miru.

V sosedni Italiji

je vlada začela veliko akcijo za znižanje cen. S to akcijo v zvezi stoji znižanje prejemkov državnih uslužbencev, trgovci pa morajo prodajati blago po cenah, ki jih določa vlada. Kakšni bodo uspehi te akcije, se še ne da ugotoviti.

V severnem delu Španije

je izbruhnila te dni mala revolucija, ki pa je bila čisto krajevnega značaja, tako da so jo vladne čete lahko že v par dneh popolnoma zatrle. Voditelje revolucije, nekatere bivše oficirje, so zaprli in nekaj so jih tudi že obsodili na smrt.

V Angliji,

torej v deželi, kjer sta se rodila demokracija in parlamentarizem, se vedno močneje oglašajo kliče po diktaturi. Najtežje notranje-politično vprašanje namreč, ki ga mora Anglija rešiti za vsako ceno, je vprašanje brezposel-

nosti. Tega vprašanja doslej še ni mogla rešiti nobena vlada in tudi angleški parlament ga ne more. Zato se je ugleden član sedaj vladajoče Delavske stranke v Angliji, Mosley, odločil predlagati, naj stopi sedaj, ko je stiska največja, na čelo države 5 mož, ki bi imeli neomejeno oblast in ti naj bi ukrenili vse potrebno, da se to težavno vprašanje reši. — Drugo vprašanje, ki prizadeva angleški vladi tudi jako težke skrbi, je vprašanje, kako naj uredi upravo Indije, največje in najbogatejše angleške kolonije. V Londonu zboruje še vedno »indijska konferenca«, ki pa boleha na tem, da na konferenci niso zastopani vplivni pristaši indijskega voditelja Ghandija. Konferenca svojega dela še ni končala, toda če vsi znaki ne varajo, bo angleška vlada vendarle dala Indiji neko večjo samoupravo, kakor so jo imeli Indijci doslej. Za angleško svetovno gospodarstvo je odločitev silno težavna, kajti če se začne angleška kolonijalna posest enkrat drobiti, ni videti drobljenju ne konca ne kraja; ravno tako pa bi imela angleška popustljivost silen vtis na ostale angleške kolonije in zlasti na azijske narode.

V sovjetski Rusiji

je vzbujal največjo pozornost velik proces proti osmorici inženjerjev, ki so bili obtoženi zaradi veleizdaje. V obtožnici je sovjetski državni tožitelj trdil, da pripadajo obtoženci takozvani »industrijski skupini«, ki je imela nalogo, da ovira izvedbo petletnega gospodarskega načrta, kjer jo le more, da na ta način pomaga strmoglaviti v Rusiji sovjetsko vlado. Obtoženi so bili tudi, da so delali navodilih neke tuje države. Zanimivo je bilo pri tem procesu to, da so obtoženci prostodušno skoraj še več priznali kakor to, česar jih je dolžil državni tožitelj. Obtoženci so bili seveda vsi obsojeni in sicer so jih obsodili 5 na smrt, 3 pa na 10-letno ječo. Vrhovna sovjetska oblast pa je obtožence pomilostila in sicer so dobili tisti, ki so bili obsojeni na smrt, po 10 let, ostali trije pa po 8 let ječe.

Strašna nesreča vrhniškega avtobusa.

V ponedeljek se je dogodila na Tržaški cesti med Ljubljano in Vrhniko strašna nesreča, ki je zahtevala eno človeško žrtev, 9 ljudi pa je bilo nevarno ranjenih. Vrhniški avtobus, ki je odpeljal iz Ljubljane ob 1. popoldne, se je zaletel na železniškem prelazu na Drenovem griču v lokomotivo vrhniškega vlaka, ki je ravno v istem času privozil na cestno križišče. Posledice trčenja so bile strašne. Prednji del avtobusa je popolnoma zmečkalo, razbilo bencinski rezervoar, kar je povzročilo eksplozijo in požar. V hipu je bil ves avto v plamenu, v njem pa je sedelo 9 potnikov. Župnik Ramšak, ki je sedel čisto zadaj, je imel toliko prisotnosti duha, da je razbil šipo in planil kakor goreča bakla na prosto. Med tem se je ustavil tudi vlak in potniki so prihiteli na pomoč. Razbili so šipe na gorečem avtobusu in reševali posamezne potnike iz njega. Vsi so bili ožgani. Šoferja je pa volan tako pritisnil, da je bil nezavesten. Najbolj nevarno opečen in ranjen je tudi vrhniški dekan g. Kette. Iz železniške postaje na Drenovem griču so poklicali iz Ljubljane rešilno postajo, ki je prepeljala vse ranjence v ljubljansko bolnico. Šofer Mihevc je kmalu umrl, za druge je upanje, da bodo okrevali.

Kmetovalci, podeželski trgovci in obrtniki!

Kadar naročate kakršnekoli vrste tiskovine za občinske urade, zadruge ali društva, se obrnite zanesljivo glede cen in solidne postrežbe na

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23.

G. dr. Anton Novačan, konzul kraljevine Jugoslavije, odhaja ta teden na svoje mesto v Brailo v Rumunijo. Ob tej priliki pošilja g. konzul bralcem »Kmetškega lista« najlepše pozdrave.

Horvat Pavle:

Odmev kmetškega tabora v Zagrebu tudi v Prekmurju.

Naši prekmurski kmetje zaenkrat niso imeli toliko sreče, da bi se lahko v večjem številu, korporativno udeležili velikega jugoslovanskega tabora v Zagrebu, kjer bi se našli s svojimi tovariši, se z njimi seznanili in pozdravili. Zato pa so poslali svoje stanovske tovariše kot zastopnike, ki so na mestu njih in v imenu vseh prekmurskih kmetov podali roko svojim jugoslovanskim bratom-kmetom: Hrvatom, Srbom in Slovincem in s tem javno pokazali svojo stanovsko zavest ter ponovno potrdili znanemu kmetškemu izreku: kmet s kmetom.

Ta velika kmetška proslava, kmetški praznik 8. december, je zgodovinski dan našega kmetškega naroda, ki je imel tudi v našem Prekmurju nepričakovan odmev. Naš prekmurski narod se je dobro zavedal, da je to tudi njegov praznik, njegov zgodovinski dan. Vedel in čutil je, da se je na ta dan zbralo v hrvaški prestolici, belem Zagrebu na stotisoče njegovih stanovskih tovarišev in bratov, bratov po krvi, bratov po duši, bratov po jeziku, katere spremlja ista skrb, iste težave in ki zasledujejo isti cilj. Zavedajoč se velepomembnega dogodka se je po svojih zastopnikih pridružil svečanostim in manifestacijam onih stotisočev, ki so prišli iz vseh krajev naše lepe domovine, z namenom, da združeni, skupno, enoglasno in javno manifestirajo za napredek velike, močne in nedeljene Jugoslavije. Tako je naš prekmurski kmet ob tej priliki javno izpovedal svoje Jugoslovansko prepričanje, javno in pred celim svetom pokazal svojo stanovsko zavest.

Naš prekmurski kmet noče zaostati za svojimi stanovskimi tovariši, on hoče splošnega napredka, svobode in prosvete, zato pa je potreben in tudi vreden vsakovrstne podpore in pomoči. Sam si seveda pomoči ne more, zato pa je sveta dolžnost nas vseh, da ga potom »Kmetške Prosvete« organiziramo, izobrazimo in usposobimo, da bo kos sedanjemu času, da si bo vedel pomagati in pomoči ter zavzeti tisti položaj v državi, ki mu pripada. Ko bo kmet zadovoljen in srečen, bo zadovoljen in srečen ves naš Jugoslovanski narod.

Kmetijski koledar za leto 1931, v žepni obliki, trdo v platno vezan, je skoro popolnoma razprodan. Na razpolago je le še nekaj izvodov. Kdor hoče imeti ta res izvrstni kmetijski koledar, naj si ga takoj naroči pri Kmetijski tiskovni zadrugi v Ljubljani, Kolodvorska ul. 7. Cena komadu 12 Din, po pošti 13 Din. Razprodajalci imajo popust: Vsak

Dopisi

Iz Velikih Poljan. Pri zadnjem večjem sestanku so me moji tovariši kar obsuli z vprašanji, zakaj da se mi Poljanci kar nič več ne oglasimo v našem priljubljenem »Kmetiskem listu«? Rekli so, da so naše članke brali kakor bi črešnje zobal. No, saj naše žilave Poljance že tako poznate, ki tako radi poudarjajo, da po naših žilah vlada duh jekleni, ki ne klone silj se nobeni. Ja pa če nastopajo vedno bolj kritični časi, pa dobi ta duh jekleni tudi drugo obliko. — Letošnja suša nam je požgala vse senožejeti, in kar je ostalo, so pa še kobilice požrle, tako da smo primorani število živine skrčiti do polovice in če bi ne bilo treba voza in gnoja, bi bilo bolje, da bi i te ne bilo, ker, kdor je kupil kumerne voli, mu sedaj za debele po 2 jurja manj obetajo. Isto je z drugimi dohodki: oprava, obutev; druge potrebščine pa niso zmanjšane, pač pa vedno nove dajatve. Naša gorska občina je sicer majhna, saj je svoj čas pisal neki župnik v »Domoljubu«, da ima dva para več prebivalcev nego je dni v letu, hvale Bogu, je rekel, da jih ni več, ker nam ne sledijo pri volitvah. In res tudi ostala duhovščina se ni o naših Poljancih baš laskavo izražala, dočim nas je učiteljstvo vse drugače ocenjevalo. Če je šel ali se vozil učitelj mimo naše vasi, je vzkliknil, snel klobuk z glave in rekel: »V tej vasi živi narod, ki zasluži, da se vzame klobuk z glave pred njim.« In kako tudi ne bi ljubili vzornega poštenega učitelja. Izšel je iz preproste kmetске hiše in od takega je dobila naša deca prvo podlago. Z nami je živel, se našega napredka veselil in naša težava je bila tudi njegova bol. Skrbel nam je za izobrazbo, razvedrilo in pri tem nas učil tudi varčevati, kar so nam vsi učitelji do 1928 zlasti pri šolskih proračunih tudi

dejansko pokazali. V letu 1928 je znašal šolski proračun še 3095 Din in pod sedanjo učiteljico v letu 1929 kljub temu, da je bivši oblastni odbor naročil, da šolski proračuni za leto 1930 ne smejo preskočiti prejšnjega, je naš proračun znašal že v letu 1929 kar Din 5251.30, v letu 1930 pa Din 10.506.33, za leto 1931 pa kar Din 11.078.60. Šolski odbor ga ni hotel podpisati. In tako je nepodpisan proračun od šolskega odbora vposlan na sresko poglavarstvo in od tam je proračun na županstvo vposlan še v povišanem znesku, da je dosegel vsoto 13.948 Din. Z vso gotovostjo upamo, da ga kraljeva banska uprava ne bo potrdila, ker ga tudi občinski odbor ni. Med drugimi poviški je tudi 2000 Din za nakup šolskega vrta; vprašamo: ali je to vendar taka nujnost v tej splošni denarni krizi? — Dalje pa imam poročati, da je naš žilavi narod letos izvršil eno največjih del, kar jih je kedaj dovršila Vel. Poljanska občina. Dogradili smo v naših hribih moderen vodovod, ki se mora uvrstiti med prve v Jugoslaviji. Veliko je bilo treba žrtvovati za to krasno občekoristno napravo. Naše delo je proračunjeno na 48.280 Din, voznja 18.970. Higijenskemu zavodu smo dali 51.566.20 Din, potem smo še dodali za povečanje vodnjaka 21.887 Din, oblastna podpora in podpora Hig. zavoda 76.930 Din 50 p. Povdarjam, da se je naše dobro ljudstvo razen enega samega z veliko vnmemo in veseljem poprijelo tega velikega dela, ki se je med petjem in vriskanjem mladine vršilo, prav posebno pa so se v pridnosti odlikovala naša brhka dekleta. Kar tekmovala so pri napornem težkem betonskem delu. In sad svoje pridnosti vidijo v tem, ko jim voda lepo sama v hišo priteče. Za veliko delo se tem potom vsem dobrotnikom iskreno zahvaljujemo, zlasti našemu Higij. zavodu, prav posebno pa še g. ing. Kusel, ki nam je do konca zgradbe toliko pripomogel. Naj bode prepričan, da ga naše dobro ljudstvo za vse zasluge ohrani trajno v hvaležnem spominu, njegovo ime pa bodo čitali še pozni rodovi v občinski

kroniki. — K zaključku starega leta srčne pozdrave vsem prijateljem »Kmetskega lista«.

Knjige Kmetijske Matice so dotiskane. Uprava jih že razpošilja gg. poverjenikom, pri katerih naj jih naročniki dvignejo, obenem pa poravnajo naročnino za prihodnje leto. Takoj nato dobijo knjige tudi vsi oni, ki so jih naročili direktno pri upravi Kmetijske Matice, posebno pa še gg. poverjenike opozarjamo na vestnik Kmetijske Matice, priobčen v Velikem koledarju, katerega naj takoj preberejo, ker vsebuje važna navodila in spremembe za prihodnje leto. — Knjige so odlične, zato svetujemo vsem zamudnikom, da si jih takoj brez odlašanja naročijo, ker bodo sicer pošle. Naročnina 30 Din za izvod (štiri knjige) velja samo še do 15. januarja. Po tem roku se bodo oddajale knjige le še posamezno po knjigotržnih cenah. Poština se računa posebej. Naj ne bo napredne kmetске hiše, ki bi ne imela knjig Kmetijske Matice!

Največjo izbiro

kuhinjske posode, in to aluminijaste, železne in emajlirane, različnih kvilitet in barv, po najnižji ceni, nudi tvrdka z železnino

Stanko Florjančič

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 35

TEDENSKI KOLEDAR.

- 21. decembra, nedeljo: Tomaž.
- 22. decembra, ponedeljek: Demeter.
- 23. decembra, torek: Viktorija.
- 24. decembra, sredo: Adam in Eva.
- 25. decembra, četrtek: Božič.
- 26. decembra, petek: Štefan.
- 27. decembra, sobota: Janez Ev.

Podlistek

Valeska pl. Bethusy-Huc — I. Albrecht:

Romarji.

(Nadaljevanje.)

»Ljubite svetnike in ljubite se med seboj! Ljubezni polno srce, to je najboljšo, kar vam more dti Mati božja!« je vzkliknil menih, ki je končal pridigo.

Tedaj je Andrej prišel Lenko nase, in ko sta stopila s temačnega samostanskega dvorišča na solnce, se je zdela obema samo po sebi, da ostaneta odslej skupaj. Za roke se vodeč sta odšla k stojnicam, kjer so prodajali okrepčila.

Lenka je z belimi zobmi vgriznila v lectasto srce, ki ga ji je dal Andrej, on pa jo je gledal in je bil vesel. Za stojnicami se je razprostiral bukov in macesnov gozdič in med drevjem so polegali in posedli romarji in so povžili kosilo. Andrej in Lenka sta si poiskala prostorček pod staro bukvijo, malo vstraja od ostalih. Pred njima je ležala razpeta rečna dolina, navzkriž prepeta s polji in travniki, a med njimi so se okrog zvonikov gnetle rdeče in rjave vaške strehe.

»To je dim iz naših koč in jam,« je dejal rudar. »Tamkaj sem jaz doma.«

»A oni topoli drže na veleposestvo D. Od tam sem jaz,« je odvrnila Lenka.

V tem sta se oba spogledala in sta se smejala, kakor da sta si povedala kaj veselega.

Ko sta pojedla zalogo, kar je je bil Andrej nakupil, sta molče obsedela in sta gledala dolj na stenasto plast rudniškega dima in soperice in na topole.

»Ti,« je nenadoma spregovoril Andrej in prijel Lenko za roko.

Tedaj je Lenka sedla prav tesno k njemu in mu je naslonila glavo na ramo. In on jo je poljubil.

»Kaj si si že poiskal ljubico,« je mimogrede zaklical nek rudar.

Lenka se je tako prestrašila, da ji je pričelo srce biti skoraj na glas, Andrej pa se je smejal in jo je zdaj šele prav na moč poljubljal. Tedaj se ni branila in je vračala poljube; saj je rekel tuji rudar, da je Andrejeva ljubica. Ko mu je gledala v iskrece se oči in je začutila njegova usta tako toplo na svojih ustnih, bi bila najrajši na glas zavriskala v solnce, ki je odevalo svet v samo čisto zlato: »Najboljše, od vsega najboljše je moje, moje!«

Dan je minil. Lenka ni še nikdar doživela lepšega in krajšega.

»Ti,« je dejal zvečer Andrej, »dekle, ki jo vzamem za ženo, mora imeti posteljo in omaro in par tolarjev. Tako sem obljubil materi.«

»Bog nebeški, od kod naj pa to dobim!« je vzkliknila Lenka. »Oče vse zapije, mačeha pa pa ima dovolj brige z malimi in ne hodi delat. Kar zaslužim, mi doma vse pobero. Če bi mi gospa nadzornikova in gospodična toliko ne darovali, ne bi imela kaj obleči!«

Zdajci je takoj minilo čezdansko veselje. Lenka je jokala in Andreju se je zresnil obraz. Nazadnje je dejal: »Hčer nekega voznika poznam. Ona hodi vsako pomlad za delom na Saško. Ko se vrne, prinese vselej postelj in druge robe in denarja s seboj, cel kup denarja.«

Lenka ga je pogledala, kakor bi ji oznanjal evangelij.

»Na Saško — seve, saj sem že tudi sama mislila na to, toda oče me ni hotel pustiti. Če bi bila tako daleč proč, namreč ne bi mogel zapiti mojega denarja. Jaz pa bi imela tam boljše; saj delati je itak treba povsod in delam tudi rada.«

»No, viš, tako si naglo lahko vse prisluziš, kar sem obljubil materi. In če tudi traja par let, to nič ne škodi, ko sva še oba mlada in lahko čakava.«

»Seve, toda — ali me pa ne boš pozabil?«

»Ah, ti mala, ti!« Spet jo je poljubil. In verjela in obljubila je vse, kar je hotel, in je bila srečna.

Nazaj nista šla s procesijo.

Vodila sta se za roke in sta šla sama po poljskih potih proti topolom v D.

»Prvo leto si prinesem s Saškega postelj s seboj,« je čvrljala Lenka. »drugo leto kupim omaro, tretje pa si prihranim denar. No, in potem bom imela šele dvajset let in še ne bom prestara za možitev, jeli, da ne?«

»In za čez zimo ti preskrbim službo v mestu pri našem rudniku. Na ples pojdem potlej s teboj. To boš šele gledala!« je dejal Andrej.

Hoja in snovanje načrtov ju je utrudilo. Za poljem se je velik in rdeč dvignil ščip na nebo in vonj po senu z lojnic ob travniku kraj gozda je polnil ozračje.

»Daj, bova tukaj počivala,« je dejal Andrej. »O, kako to prijetno diši po gozdu in po suhi travi — kaj takega pri nas v premogovniku nimamo!«

Dalje prihodnjič.

Novice

V zadnje številke »Kmetškega lista« smo Vam priložili poštne položnice, katere se poslužite za poravnave naročnine po možnosti še tekom tega meseca. Naročnina za leto 1931 ostane kakor doslej samo 30 dinarjev za celo leto.

Novi zakon o občinah. Osnutka zakona o občinah, ki bo enak za vso državo, in zakona o občinskih upravah bosta v kratkem gotova ter bosta predložena v odobritev predsedniku vlade.

Znižana vožnja za Sokole. Na osnovi zakona o osnovanju Sokola kraljevine Jugoslavije je minister za promet predpisal pravilnik o znižani vožnji za člane Sokola kraljevine Jugoslavije na vseh državnih železnicah in parnikih v državni eksploataciji. Ta pravilnik je stopil v veljavo 1. decembra t. l.

Nesreča na Dravi. Pri Fali popravljajo delavci obrambne pragove ob jezu ter poglabljajo strugo. Iz nepoznatih vzrokov se je zrušil pod njimi leseni oder, na katerem so stali, in v hipu je bilo 12 delavcev v vodi. Z velikim naporom se jih je 11 rešilo, eden je pa zginil v valovih Drave in ga niso več dobili. Vsi ostali delavci so pa dobili težje ali lažje poškodbe.

Velika vinska razstava v Zagrebu se bo vršila od 11. do 13. aprila prihodnjega leta z udeležbo vinogradnikov iz cele Jugoslavije.

Regulacija Drave. V Dravski in Savski banovini se bodo s pomočjo vlade prihodnje leto začela obsežna dela za regulacijo Drave. V ta namen bo dovoljenih okrog 20.000.000 dinarjev. Ta vsota se bo postopoma vstavljala v proračune obeh banovin.

Kontrola uporabe in barvanje bencina, ki je prost državne trošarine. V »Službenih Novinah« od 10. t. m. so objavljeni predpisi glede načina kontrole uporabe bencina za pogon motorjev, ki je oproščen državne trošarine. Tak trošarine prost bencin za pogon obrtnih, industrijskih in kmetijskih strojev ter motornih ladij in čolnov (za ribarstvo in za prevoz potnikov in blaga) mora biti rdeče barvan (z rubinovo rdečo, odnosno discernat rdečo barvo). Barvanje takega bencina se ima izvršiti pred odpremo v rafinerijah ali v privatnih trošarinskih, odnosno carinskih shraniščih. Bencin, uvožen od podjetij neposredno iz inozemstva, se barva na stroške podjetja v podjetju samem. Ta predpis stopa v veljavo 1. januarja prihodnjega leta.

Gradba pravoslavne cerkve v Ljubljani. Načrte za gradbo pravoslavne cerkve v Ljubljani je gradbeno ministrstvo odobrilo. Stroški bodo znašali 1.774.434 Din. Cerkev bo zgrajena v parku poleg Narodnega doma. Gradbo pričnejov prihodnjo pomlad.

Očeta ubil. V slavonski vasi Koritni je te dni kmečki sin Marko Blažević, ki se je ravno vrnil od vojakov domov, ubil svojega starega očeta Živka Blaževića. Ko se je zavedel, kaj je zagrešil, se je zločinec sam javil orožnikom.

Najbolje kupite pri domači tvrdki, zato se zglasite, kadar pridete v Ljubljano, pri tvrdki A. Zlender, ker boste kupili vse manufakturno blago res po jako ugodnih cenah.

Nabava angleških plemenskih svinj. Pretekli teden je odšla na Angleško komisija ministrstva za kmetijstvo, ki bo nakupila za našo državo večjo množino plemenskih svinj.

Kaznovan lekarnar. Pred litijskim okrajnim sodiščem se je vršila kazenska razprava proti lekarnarju Ivanu Pokorniju iz Zagorja, ker je bil obdolžen, da je dajal manj vredna zdravila, kakor jih je zdravnik predpisoval, zaračunal je pa polno ceno za nje. Obsojen je bil na 500 Din kazni in povračilo stroškov.

Ali ste že vrnili dopisnico?

V številko 49 »KMETSKEGA LISTA« smo priložili tudi Vam dopisnico, po kateri, prosimo, sporočite zanesljivo, na katere naslove Vaših znancev naj pošljemo »KMETSKEGA LISTA« na ogled. Za uslužnost se Vam v naprej zahvaljuje

UPRAVA »KMETSKEGA LISTA«.

Odjavite pravočasno vozila, ki so nerabna ali prodana. Kdor proda še tekom tega leta svoje vozilo in o prodaji najkasneje do 5. januarja prihodnjega leta ne obvesti pristojno davčno upravo, mora plačati takso za leto 1931 sam. Davčna uprava ne tirja novega lastnika vozila, temveč vedno onega, ki je zabeležen še vedno kot lastnik. Sama odjava pri politični oblasti I. stopnje ne zadostuje in je potrebno vposlati davčni upravi posebno odjavo vozila. Isto velja za taka vozila (avtomobile), ki so postala trajno nerabna. Tudi v tem slučaju je javiti nerabnost do 5. januarja prihodnjega leta davčni upravi, ki odredi komisijonelno ugotovitev nerabnosti. Ker se bliža konec leta in se je letos v nekoliko primerih dogodilo, da so bili pozvani bivši lastniki že lansko leto prodanih ali nerabnih osebnih avtomobilov, da plačajo tudi za letošnje leto državno takso v iznosu 3000 Din, priporočamo radi strogosti predpisov točno upoštevanje termina.

Velik ribnik na Brodu na Savi. V Brodu na Savi bodo zgradili ogromen ribnik, ki bo obsegal nad 300 oralov površine. V ribnik bodo napeljali vodo iz bližnjega potoka Glogovica. Po računih strokovnjakov bodo dobivati iz ribnika letno do 250.000 stotov rib. Izvažali jih bodo v prvi vrsti v Nemčijo, Češkoslovaško in Poljsko.

Nesreča na železnici. Tovorni vlak je povozil na postaji v Zagorju progovnega mojstra Antona Kolariča. Vlak ga je popolnoma zmečkal. Slučaj je hotel, da je prišel nesrečni Kolarič nadomestovat.

Dr. Aljehin v Ljubljani. Svetovni šahovski mojster dr. Aljehin je prispel pretekli teden v Ljubljano, kjer je v četrtek zvečer igral igro šah s 35 igralci na enkrat. Od teh jih je 26 porazil, sedem iger je ostalo neodločenih in 2 je zgubil. Dr. Aljehin je Rus. Naslov svetovnega šahovskega mojstra nosi tri leta, potem ko je porazil dotedanjega mojstra Capablancu z otoka Kuba. (Po tem otoku se je svoj čas imenovala tudi ena vrsta cigar). Dr. Aljehin bo igral slične igre kakor v Ljubljani tudi po ostalih mestih Jugoslavije.

Ureditev pokojnin med Jugoslavijo ter Avstrijo, Italijo, Rumunijo in Češkoslovaško je stopila v veljavo z dnem razglasitve. Gre za deželne, občinske in komitatne penzije.

Velika uradniška kolonija v Beogradu. Zadruga za gradbo uradniških stanovanj v Beogradu se je odločila, da prične 1. aprila 1931. graditi 299 stanovanjskih hiš za svoje člane. Stavbišča je dala na razpolago občina pod zelo ugodnimi pogoji.

Nove poštne znamke. Izdelava novih poštih znamk s podobo Nj. Vel. kralja in napisom »Kraljevina Jugoslavija« je poverjena znanemu umetniku-grafiku Dragotinu Wagnerju.

Davčni dohodki Jugoslavije v mesecih januar—september so izkazani s 1600 milijonov Din, proračunjeni so bili na 14715 milijona Din.

Učiteljska premeščenja med šolskim letom. Minister za prosveto je učiteljem in učiteljicam odobril, da smejo poslati prošnje za premestitev med šolskim letom, toda samo v zakonskih zadevah ali v drugih primerih, kadar mož in žena nista uslužbena v istem kraju.

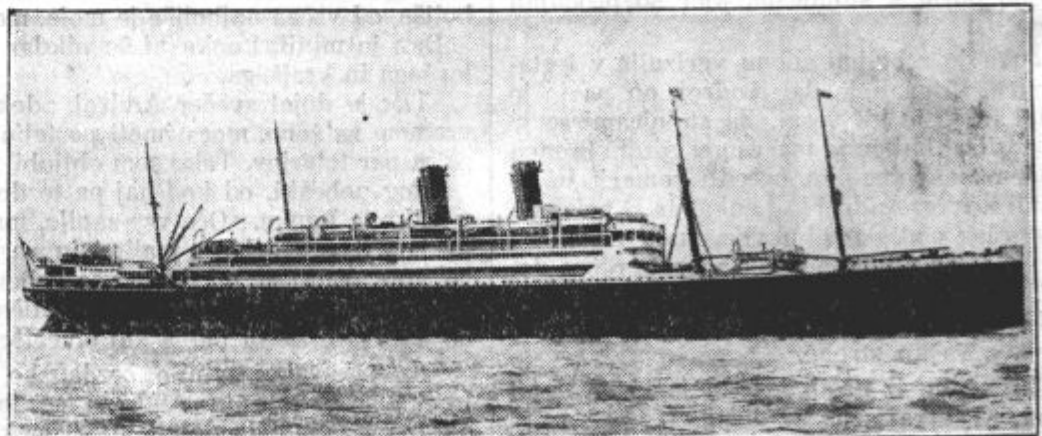
Dražba poštnega prevoza na cesti Sodražica—Zlebič—Ribnica in dovozni poti Ribnica—kolodvor se vrši 22. t. m. ob 11. uri v občinski pisarni občine Sodražica.

Budimpeštanska poštna hranilnica. Ker je konvencija o bivši poštni hranilnici v Budimpešti stopila dne 1. novembra v veljavo, pozivlja Poštna hranilnica v Beogradu vse naše državljane, ki imajo kaj terjati, da ji prijavijo vse svoje terjatve. Poslednji rok za prijavo je do 1. februarja 1931.

Dolga pot galeba. V splitski okolici so vjeli te dni galeba s prstanom iz aluminija in z označbo »Lesnov, Leningrad 1447«. Te vrste ptice žive stalno v severnih krajih in se le od časa do časa podajo na pot v južnejše kraje. Galeb je last znanstvenega zavoda v Leningradu, ki dela z njimi razne poskuse. Sedaj so ga oddali v zagrebški prirodoslovni muzej.

Samomor 70-letne starke. V bližini Poljan nad Škofjo Loko je skočila v Soro 70-letna Franca Šrajeva iz Dobrave pri Gorenji vasi. Starke je živela z nekim delavcem približno istih let v skupnem gospodarstvu. Občina je pa zahtevala, da se razdvoji. Tudi pri spovedi menda ni dobila odveze. Starke si je vse to vzela tako zelo k srcu, da je šla prostovoljno v smrt.

Hudo zaprtje, katar debelega črevesa, napenjanje, motenje v želodcu, odvajanje krvi, lenivost jeter, zlato žilo, bolečine v kolku odstrani naravna »Franz-Josef-grenčica — zjutraj in zvečer majhen kozarec. Zdravniki-strokovnjaki izpričujejo, da »Franz-Josef« v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovah učinkuje brez bolečin celo pri dražljivosti črevesa. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Parnik »Express of Scotland«,

ki je nedavno zgorel v angleškem pristanišču Blyth. Ponesrečena ladja spada v velike prekomorske parnike in je bila preje last neke nemške paroplovne družbe. Ladje se je imenovala »Kaiserin Auguste Viktoria«.

Tudi Vas prosimo!

Sporočite nam zanesljivo vse naslove Vaših sosedov, katerim želite, da se pošlje »Kmetški list« na ogled. V to svrhu smo Vam priložili v številki 49 potrebno dopisnico. Skrbite tudi Vi po svoji moči kot star naročnik, da se v prihodnjem letu število naših naročnikov podvoji.

Poštna hranilnica Jugoslavije je imela koncem novembra 123.000 vlagateljev in 169 milijonov dinarjev vlog. Poštno-čkovni računov je bilo 19.088 in poštno-čkovna imovina znaša 941 milj. 400 tisoč Din.

Plačilnih nesposobnosti (insolvene) v Jugoslaviji je bilo od početka leta do 30. novembra 734 in sicer 578 konkurzov in 156 poravn. Lansko leto je bilo v državi 994 slučajev plačilnih nesposobnosti.

Jugoslavija in Egipt. Pretekli teden je stopil v veljavo zakon o gospodarsko-trgovinskem sporazumu med Jugoslavijo in Egiptom. Kakor je razvidno iz uradnih številk in podatkov, se je naš izvoz v Egipt povečal za 35 odstotkov, predvsem v živini in lesu.

V smrt iz strahu. Pri gostilničarju Hosteju v Radvanju je bil v službi Ivan Horvat iz Velike nedelje. Naveličal se je dela in poskusil brez njega živeti. Gospodarju je vzel 1000 dinarjev ter odšel. Klatil se je po deželi, zapravil denar toliko časa, dokler je imel kak dinar v žepu. Ko je bil suh, je prišel na dom svoje matere in se tam obesil. Menda iz strahu pred orožniki.

Brata je zaklal. Zaradi delitve očetovega posestva sta se sprla brata Štefan in Janko Mikšič iz okolice Karlovca. Med preprirom je potegnil Štefan nož in prerezal bratu vrat. Morilec se je po smrti svojega brata sam javil orožnikom.

Pod vlak je skočil. Pri Pragerskem so našli pretekli teden strahovito razmesarjeno moško truplo. V njem so spoznali 26-letnega delavca Premzela iz Šikol. Vlak mu je odrezal glavo in noge. Ali gre za nesrečo ali samomor, niso mogli ugotoviti.

Z aeroplani bodo pričeli prevažati prihodnjo pomlad sadje in zelenjavo iz Švice v London.

Ameriški Ukrajinci protestirajo proti nevdržnemu preganjanju svojih rojakov od strani poljske vlade. Nad 200.000 Ukrajincev, ki živijo v Kanadi, je naslovilo na kanadsko vlado spomenico, v kateri zahtevajo preizkavo v Galiciji po mednarodni komisiji. Pred poljskim konzulatom v Montrealu so pa priredili Ukrajinci velike demonstracije.

Kaj vse se spravi na dopisnico! Neki Američan je napisal na dopisnico 134 vrst s 3205 besedami. Tega pa je prekosil Francoz, ki je spravil na dopisnico 136 vrst in 5151 besedi. Za pisanje je potreboval cela dva meseca.

Prvo širokotirno železnico v Albaniji bodo pričeli graditi prihodnjo pomlad in sicer od Brača do Tirane. Ta proga bo pozneje podaljšana do naše meje in bo zvezana z železnico, ki jo nameravajo zgraditi od Skoplja na Ohrid.

Fordova tovarna v Jugoslaviji. Priprave za zgraditev Fordove avtomobilske tovarne v Jugoslaviji se bližajo koncu. Te dni sta obiskala v tej zadevi našega trgovinskega ministra ameriški poslanik in zastopnik Fordovih tovarn.

Krokodil pojedel človeka. V srednji Afriki, v reki Zambezi se je zgodila nedavno nesreča, kakršnih bolj redko doživljajo domačini, ali pa tudi turisti iz Evrope. V Afriki nastopa v tem času najhujša vročina in v rekah kar mrgoli kopalcev. V reki Zambezi imajo zgrajeno lepo kopalnišče, ki je zaščiteno pred številnimi krokodili. Naenkrat se pojavi sredi kopalcev strahovita pošast — ogromen krokodil, ki je zagrabil za noge enega izmed kopalcev in ga raztrgal na drobne kose ter pojedel. Vsaka pomoč je bila zastonj.

Italijanski trgovci se upirajo pritisku oblasti za znižanje cen. Vsled tega je nastalo še večje ogorčenje uradništva radi znižanja njihovih plač. Da bi se tudi cene potrebščinam sorazmerno znižale, je policija v Milanu prisilno zaprla vsem onim trgovcem trgovine za 10 dni, ki so se uprli znižanju cen.

Italija gradi sovjetske ladje. V tržaški ladjedelnici so krstili motorno ladjo, ki jo je naročila sovjetska vlada. Krstu je prisostvoval tudi sovjetski konzul v Trstu.

Zaklad na dnu morja. Na morskem dnu v pirejskem pristanišču so našli 50 kipov, ki izvirajo iz stare grške zgodovine. Med njimi so prekrasni reliefi, nekateri kipi in majhni stebri, ki so najbrž ostanek kaknega templja, ki se je pogreznil v morje.

Združene države ameriške so zgradile letos okrog 3.500.000 avtomobilov. Ta številka je za 2.500.000 manjša od lanske in jasno priča o težavah ameriškega gospodarstva.

Posojilo za kmete je najela Romunska Narodna banka pri neki banki v Parizu. Posojilo znaša 200 milijonov frankov in jamči zanj romunska država.

Brezposelnih je v Nemčiji naraslo koncem novembra za 204.000, tako da znaša skupno število 3.762.000.

Gostilničarsko pivovarno v Laškem bodo pričeli že prihodnje leto graditi. Dosedaj imajo podpisane tri četrtine potrebnega kapitala. Ustanovni občni zbor se bo vršil začetkom januarja meseca prihodnjega leta. Stavbišče je že kupljeno na levem bregu Savinje.

Konferenca o krizi lesne industrije. V drugi polovici t. m. bo v ministrstvu gozdov in rudnikov konferenca med zastopniki lesne industrije in ministrstva gozdov in rudnikov. Na tej konferenci bodo govorili o krizi lesne industrije in izvoza lesa ter o ukrepih, ki jih je treba uveljaviti, da se ista ublaži.

Večja dobava železniških pragov za grške železnice. Društvo Peloponeskih železnic v Atenah je razpisalo javno licitacijo za nabavo 90 tisoč železniških pragov in 231 m³ specialnih pragov z rokom prejema ponudb v zaprtih kuvertah 8. januarja 1931. Razpis s podrobnimi pogoji je interesentom na vpogled v pisarni Zborni za TOI v Ljubljani.

Velik promet z jajci. Jajca iz Jugoslavije pridobivajo vedno večji in boljši glas in in se to zelo pozna v povečanem izvozu. Dobra kakovost, izbranost (sortiranost) in lična ovojna je v tujini uveljavilo jugoslovansko jajce.

Kmetje!

Ne pomišljajte, kje boste kupili blago za Vaša oblačila, ker Vam nudi domača trdka

A. Žlender Ljubljana

Mestni trg št. 22

res lepo in trpežno sukno, kamgarn in športni ševijot za moške obleke, volнено blago in pliš za plašče, svilo, baržun, barhente, belo tkano za damsko in posteljno perilo, flanelaste in prešite odeje ter različno drugo manufakturno blago

Priznana solidne cene in postrežba

Tudi za orehe iz Jugoslavije raste zanimanje v inozemstvu. Posebno povpraševanje za nje vlada v Hamburgu in Berlinu.

Nemška Avstrija poprašuje v zadnjem času zelo po prašičih iz Jugoslavije. Velike kupčije delajo banaški kmetje iz okolice Velikega Bečkereka s težkimi prašiči.

Sejem plemenske živine v Novem Sadu. Del. družba za razstavo in vzorčni sejem v Novem Sadu je obvestila gospodarske kroge, da bo priredila skupno s kmetijsko družbo v Novem Sadu o priliki razstave in sejma od 14. do 18. marca 1931 sejem plemenske živine. Sodelovalo bo tudi švicarsko društvo izvoznikov simentalške pasme.

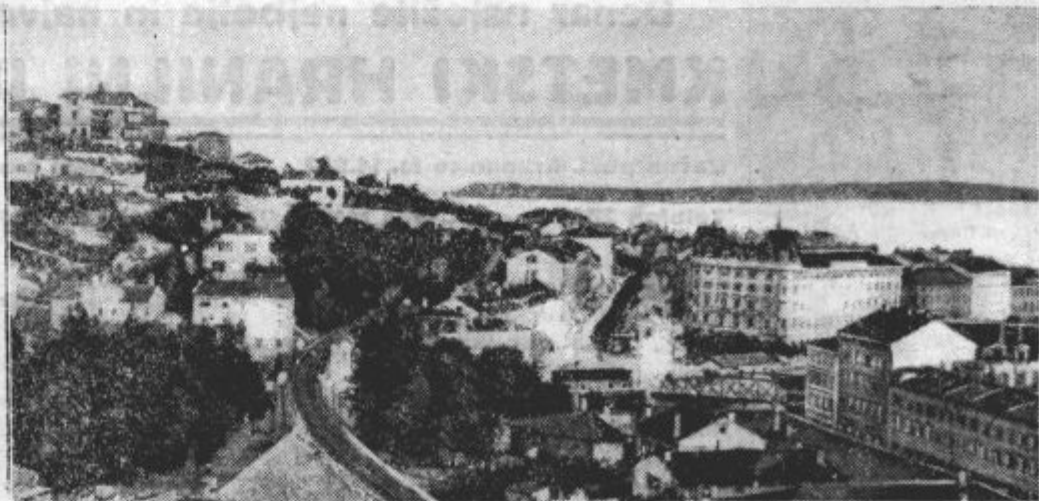
Položnice smo priložili v zadnji številki »Kmetškega lista« vsem cenj. naročnikom ter prosimo obenem, da bi se jih poslužili še pred novim letom. Naročnina za leto 1931 ostane kakor doslej 30 Din za celo leto.

SEJMI.

21. decembra: Laško, Sv. Tomaž, Krašnja.
27. decembra: Vitanje, Radeče pri Zidanem mostu, Vrhnika.

VALUTE.

1 nemško marko	Din	13'49
1 avstrijski šiling	Din	7'96
1 angleški funt	Din	274'50
1 francoski frank	Din	2'22
1 ameriški dolar	Din	56'35
1 češkoslovaško krono	Din	1'68
1 italijansko liro	Din	2'96

Zagonetna strupena megla v Belgiji.

Belgijsko mesto Huy, nad katero je legla strupena megla in zastrupila več sto ljudi. Kako in od kod je strupena megla izvirala, še do danes niso mogli ugotoviti.

Najboljše kupite za Božič!

Nogavice, damske in moške rokavice, damsko in moško perito Beugerjevo, puloverje, telovnike (vestje) žepne robce, kravate, ovratnike, srajce, šifone, glote, čipke, vezanine, gumbe, DMC prejice, ročne torbice, aktovke, dežnike, športne ter toaletne potrebščine le pri

JOSIP PETELINC - Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika, ob vodi

Fabiani & Jurjovec

Ljubljana, Stritarjeva ulica 5

Velika zaloga
SUKNENEGA BLAGA
za moške in ženske obleke. Lepa izbira svilenih rut in šerp. Krojači in šivilje, pišite po vzorci!

Vsak zaveden kmet

je naročnik

Kmetijske Matice.

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks
in kovaški premog

Vam nudi

Družba „ILIRIJA“ - Ljubljana

Dunajska cesta 46.

Telefon 28-20

Avto

dobro ohranjen, z dobro pneumatiko, se zelo poceni prodaja.

Davorin Tombah

Maribor,

Zrinjski trg št. 6

Zastopnike

za prodajo šivalnih strojev, separatorjev, koles, gramofonov, elektrotehničnih predmetov i. t. d. pod zelo ugodnimi pogoji sprejememo.

„CENTRA“ trgovina šivalnih strojev L. t. p. Ljubljana, Poštni predal 248.

PREKLIC.

Preklicujem vse, kar sem z ozirom na požar letos poleti žalega govoril o Mraku Vincencu in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

ŽL BE, dne 11. decembra 1930.

Alič Ivan

Izšla je Blasnikova
VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1931,
ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obraitan.

V »Veliki Pratici« najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solčne in lunine mrke; — lunine spremembe; — koledar za pravoslavne in protestante; — pošne določbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke na menice, pobotnice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse sejmice na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Prekmurju, Medžimurju in v Julijski Benečiji; — pregled o koncu brejosti živine; — tabele hektarov v oralih; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepis važnih in odločilnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabita kmetovalec in žena v hiši.

lena 5 din.

„VELIKA PRATIKA“ se dobi v vsen večjih trgovinah in se lahko naroči tudi osemno uri založniku:

fiskarni

J. Blasnika nasl. d. d.

v Ljubljani. 619

Kupujem vse vrste

zobotrebcev

(klinčke) po najvišjih konkurenčnih cenah ter povrnem denar za mestno trošarino (šrango).

M. PAKIČ, Ljubljana,

Sv. Petra nasip 27 (za vodo).

EKONOM

OSREDNJA GOSPODARSKA ZADRUGA v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7, nudi po

najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo banaško in domačo moko, krmila, špecerijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete. Velika zaloga vseh vrst umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega trboveljskega in splitskega portlandcimenta.

Gospodarji!

Gnojite z

APNENIM DUŠIKOM

Ta tvornica proizvaja istotako mešano umetno gnojilo »NITROFOSKAL - RUŠE«, katero sestoji iz apnenega dušika, superfosfata in kaljeve soli. Kdor z Nitrofoskalom gnoji, gnoji istočasno z dušikom, fosforom, kalijem in apnom ter si prihrani večkratno trošenje umetnih gnojil. — Stalna zaloga pri

TVORNICA ZA DUŠIK d. d. RUŠE v Rušah pri Mariboru.

najfinejšim, najuspešnejšim in učinkovitim dušičnim gnojilom! Kdor gnoji z apnenim dušikom, gnoji istočasno z dušikom in apnom. — Informacije o upotrebi in množini, rentabilnosti, kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah, skladiščih in uspehih apnenega dušika daje

EKONOMU, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

RADIOBALZAMIKA
ZANESLJIVO
SREDSTVO
PROTI REVMAZIMU,
PREHLADU in ISHIJASU.
LABORATORIJ DR. RAHLEJEVA SARAJEVSKA 34
DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH PO CENI DIN. 75

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu
KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun pošt. hranilnice št. 14.257 registr. zadruga z neomejeno zavezo Brzjaviti: „Kmetški dom“

Telefon 2847

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Telefon 2847

Vloge na knjižico in tekoči račun obrestuje po 6% brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po 7 1/2%, brez odbitka davka na rente

Stanje vlog okroglo 30.000.000 dinarjev
Rezerve nad 500.000 dinarjev

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vločne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. — POSOJILA daje proti poroštvu, na knjižico in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnih od 8—12 1/2, in od 3—4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2, ure.

Podružnici v Kamniku, Glavni trg in v Mariboru, Slomškov trg 3